

# TEMAT: OD METAFORY DO SYMBOLU

## ■ Cele ogólne

- kształcenie umiejętności sprawnego posługiwania się słowem pisanim i mówionym;
- kształtowanie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji, ich selekcjonowania i wykorzystywania w konkretnych sytuacjach;
- przygotowanie uczniów do świadomego, wartościującego i krytycznego odbioru filmu;
- kształcenie wrażliwości estetycznej;
- kształtowanie postaw indywidualnych i społecznych cech charakteru: dyscypliny, samodzielności, współdziałania w grupie;
- poznawanie wybranych tekstów kultury o różnym charakterze i stopniu trudności;

## ■ Cele operacyjne

*Uczeń potrafi:*

- objaśnić pojęcie metafory i symbolu;
- funkcjonalnie posługiwać się pojęciami metafory i symbolu;
- korzystać samodzielnie z różnych źródeł wiedzy;
- współpracować w zespole;
- formułować wypowiedzi ustne i pisane;
- notować;
- analizować metafory filmowe
- interpretować teksty kultury.

## ■ Metody pracy

pokaz, pogadanka, dyskusja, mapa myśli

## ■ Forma zajęć

indywidualna i grupowa

## ■ Środki dydaktyczne

Telewizor, dvd, filmografia: „Wszystko może się przytrafić”, „Jutro będzie lepiej”, „Misja”; Słownik Terminów Literackich, Słownik Symboli, kadry z filmów w prezentacji i fragmenty filmów.

*Tok zajęć*

- sprawy organizacyjne
- w pierwszej części uczniowie w STL odnajdują pojęcia metafory i symbolu, ich objaśnienia zapisują w notatkach
- każdy otrzymuje kartkę z fragmentem artykułu (zał.1.) – uczeń po przeczytaniu tego tekstu wykonuje notatkę, z której każdy czytający powinien dowiedzieć się, czym jest metafora (przykład – (zał.2.))
- prezentacja notatek, krótki komentarz nauczyciela
- **ćwiczenia** – rozszyfrowujemy metafory, dzielimy się na trzyosobowe zespoły, każdy zespół otrzymuje arkusz papieru i markery, odczytanie metafory powinno być zapisane w sposób zrozumiały i rzeczowy, uczniowie do pomocy dostają schemat tabelaryczny (zał.3.)
- metafora 1 – bohater filmu „Wszystko może się przytrafić” na hulajnodze mknie w dal parkowej alei, którą przechadza się paw – jak ta metafora jest skonstruowana?, jak zestawione w niej elementy na siebie oddziałują?, jaki sens przenośny zawiera ten obraz?
- prezentacja efektów pracy
- metafora 2 – bohaterowie filmu „Jutro będzie lepiej” jadą pociągiem towarowym, podczas postoju widzą okno, a w nim kobietę z dzieckiem na ręku - jak ta metafora jest skonstruowana?, jak zestawione w niej elementy na siebie oddziałują?, jaki sens przenośny zawiera ten obraz?
- prezentacja efektów pracy

## TEMAT: OD METAFORY DO SYMBOLU

- metafora 3 – sekwencja ujęć, na których widzimy zniszczone skrzypce unoszone przez nurt rzeki, której brzegi porasta bujna roślinność - - jak ta metafora jest skonstruowana?, jak zestawione w niej elementy na siebie oddziałują?, jaki sens przenośny zawiera ten obraz?
- prezentacja efektów pracy
- podsumowanie pierwszej części zajęć; uczniowie wymieniają się spostrzeżeniami i refleksjami dotyczącymi odczytywania filmowych metafor

# TEMAT: OD METAFORY DO SYMBOLU

## KARTA PRACY

### zał. 1.

Autor *Języka filmu* za metaforę uważa „nadanie pojęciu nowego, szerszego, przenośnego sensu przez zestawienie z drugim pojęciem”, (metafora różni się od antytezy, bo nie stanowi połączenia elementów analogicznych, i od symbolu, bo w tym ostatnim nie ma operacji zestawienia). Jeden człon metafory tkwi mocno w dramacie, drugi bywa spoza dramatu i nabiera wówczas sensu jedynie w połączeniu z członem pierwszym. Płażewski wyróżnia trzy rodzaje metafory: wizualne, dramatyczne i dźwiękowe.

**na podstawie: J. Płażewski, *Język filmu*, Warszawa 1961.**

### zał.2.



## TEMAT: OD METAFORY DO SYMBOLU

### zał.3.

odczytanie metafory	
pojęcie 1.	pojęcie 2.
który człon jest z opowieści, który jest spoza niej?	
sens poj.1.	sens poj.2.
jak pojęcie 2. zmienia, modyfikuje pojęcie.1?	